

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

2. Quomodò Deus non vult adorari in creatura.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

Dilectionis & timoris. Sic etiam verè & rectè adoratur hisce motibus cordis Fide, & dilectione, & timore perfecto: sine his virtutibus interioribus nihil foris proderit externus cultus ceremoniarum & operum. Hic in Spiritu cōsistit vera adoratio, vt Ioan. 4. veri adoratores in Spiritu adorant, cuius externus cultus signum & contestatio est.

Deus vult in sola sua persona vel natura adorari & coli, & non in creatura scilicet vt simul cum illo creatura adoretur & honoretur: patet hoc Exod. 20. vbi Deus p̄cepit Moyse, dicens: Hęc dices filijs Israēl, Nō facietis Deos argenteos vobis, neq; aureos, &c. quasi diceret, Nolo habere honorem & adorationē meam cum creaturis commixtum: ideò peccauerunt grauitur filij Israēl Exod. 32. in fabricatione vituli aurei, quòd huic vitulo tribuerunt simul honorem & adorationem Dei. Sine dubio filij Israēl sic erant edocti à Moyse per varios & multos sermones, quòd benè sciebant hunc vitulum aureū non fore Deum, quem erexerant: & quanuis vitulum non reputarūt Deum fore, attamen in hac creatura & forma vituli voluerunt Deum colere & adorare, qui eduxerat eos de Aegypto: ideò magna plaga secuta est in populo. Ne igitur fieret deceptio vel ex simplicitate vulgi, qui creaturam simul cum creatore adoraret, aut ex delusione Sathanæ, qui vbique conatur honorem & veram adorationē Dei extinguere, atque ad creaturas adorandas homines instigare, sicut facit in gentibus, qui adorant imagines habētes fictitias aures & ora &c. sicut propheta dicit Psal. 113 & 134. Aures habent, & nō audient &c. Et Demones sunt qui coluntur in illis, vbi simul idolum & Demon adoratur. Ne igitur talis delusio aut deceptio occasio foret nobis peccati, p̄cepit Deus strictissimè Deut. 4. & Leuit. 26. ne sculptam similitudinem aut imaginem masculi & femine, aut iumentorum vel auium haberemus, nec

oculos ad cœlum eleuamus, videndo & adorando So-
lem & Lunam, & omnia astra cœli, ne sic decepti er-
rore adoremus ea quæ Dominus creauit in ministe-
rium cunctis gentibus, quæ sub cœlo sunt. Non vult
igitur Deus adorari in creatura, sed solus in sua diui-
na natura, essentia & virtute. At dices: Cur ergo De-
us in humanitate vel simul cum humanitate Christi
adoratur? & cur in Sacramento altaris, vbi sub specie
panis adoratur? nonne humanitas, & panis vel vinum
sunt creaturæ, non autem creator? Respondeo: Non
homines non debemus Deum in creaturis auro vel
argento adorare: Sed aliud est quod Deus assumpsit
ad se, Et cui hoc dedit ex singulari priuilegio, vt vnâ
cū Deo colatur & adoretur, sicut est humanitas Chri-
sti, cui Christo Deus dedit tale nomen, quod est super
omne nomen, vt in nomine Iesu flectatur omne ge-
nu cœlestium, terrestrium & inferorum, & omnis lin-
gua confiteatur, q̄ Dominus noster Iesus Christus in
gloria Dei patris est, Phil. 2. Ecce Deus dedit huma-
nitati Christi, vt sit in gloria Dei patris, id est, vt ho-
noretur & adoretur vnâ cū Deitate, prout est illi cō-
iuncta, alioqui separata humanitate, non adoratur:
hoc autē nulli alij creaturæ dedit Deus pater, vt secū-
dit sit in sua gloria: nam dicit per prophetam Esa 42. Glo-
riam meam alteri nō dabo, sed hic excipitur humanitas
Christi cui dedit Deus vt sit in gloria sua. Sic in Sacra-
mento adoramus Deitatem, quæ inseparabiliter est
Christi humanitati coniuncta in vnitae personæ i-
pſius: non adoramus panem vel corpus Christi solū,
sed diuinitatem adoramus ibi coniunctam corpori
Christi: & hoc idē secundū Apostolum, quia Deus
dedit hoc humanitati Christi, vt sit in gloria Dei pa-
tris, id est, honore, adoratione &c. prout est insepara-
biliter coniuncta Diuinitati. Est enim Christus filius
Dei viui, Ioan. 11. idē adoratur. Ita non adoratur
crux Christi, prout est creatura: sed quia Christus, qui
in illa

in illa passus est, Deus fuit & homo: ideò in memoriam passionis est crux, sed diuinitas Christi ibi honoratur & adoratur. Non vult ergò DEVS in alia creatura adorari, sed in sua essentia & natura solùm: nam illum honorem solus exigit sibi Deus, eò quòd in nulla creatura vllum sit praesidium, quod non ab ipso tanquam autore proficiscatur.

Deus vult laudari in creaturis & sanctis, sed non adorari. Nam hæc duo plurimùm differunt, adorare DEVM in creatura, & laudare Deum in creatura. Adoratio solam Deitatem respicit, & ipsam Dei essentiam & naturam credit, agnoscit & adorat, ab eaque auxilium petit, diligit, timet. At laudare DEVM, respicit opus Dei, quod fecit in creaturis, quando gratias agimus illi, & laudamus quòd illas ad nostrum vsum creauit, mirabiliter ordinauit, qui nobis largitur eas & conseruat. Laudatur quoque Deus in sanctis, quando à nobis glorificatur propter magnifica illa beneficia, quæ Deus contulit in sanctos suos. Sic cantat beata virgo, Lucae primo. Fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius. Galat. primo, & in me laudabant Deum. Sic sanctos laudamus in Deo, & DEVM in sanctis, non autem adoramus. Sic imagines sunt solùm memoria Christi & sanctorum suorum, nullo modo adorandæ: & sunt quasi libri laicorum, quibus student circa verbum Dei, quatenus sequantur CHRISTVM fide & opere, sicut illi sancti eum secuti sunt: Nulla autem virtus ipsis est statuis adscribenda, neque Deus vult alligari certis statuis, humana autoritate potestis, neque in illis adorari aut permixtum habere honorem: Soli igitur Deo honor & gloria sit, vt Apostolus ait, 1. Timoth.

primo.

N S ALTE.